

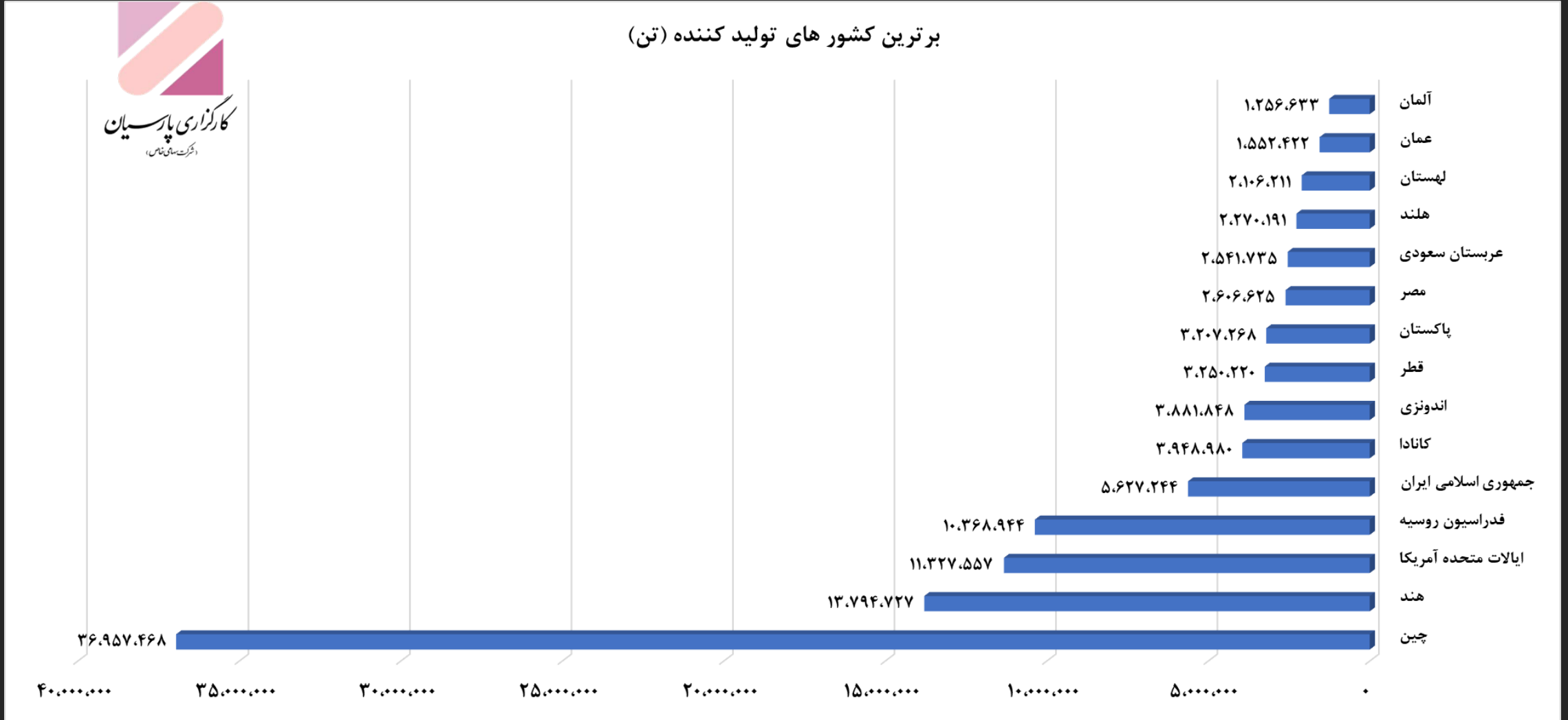
کارگزار ریہاریہ

چشم انداز صنعت
اورہ

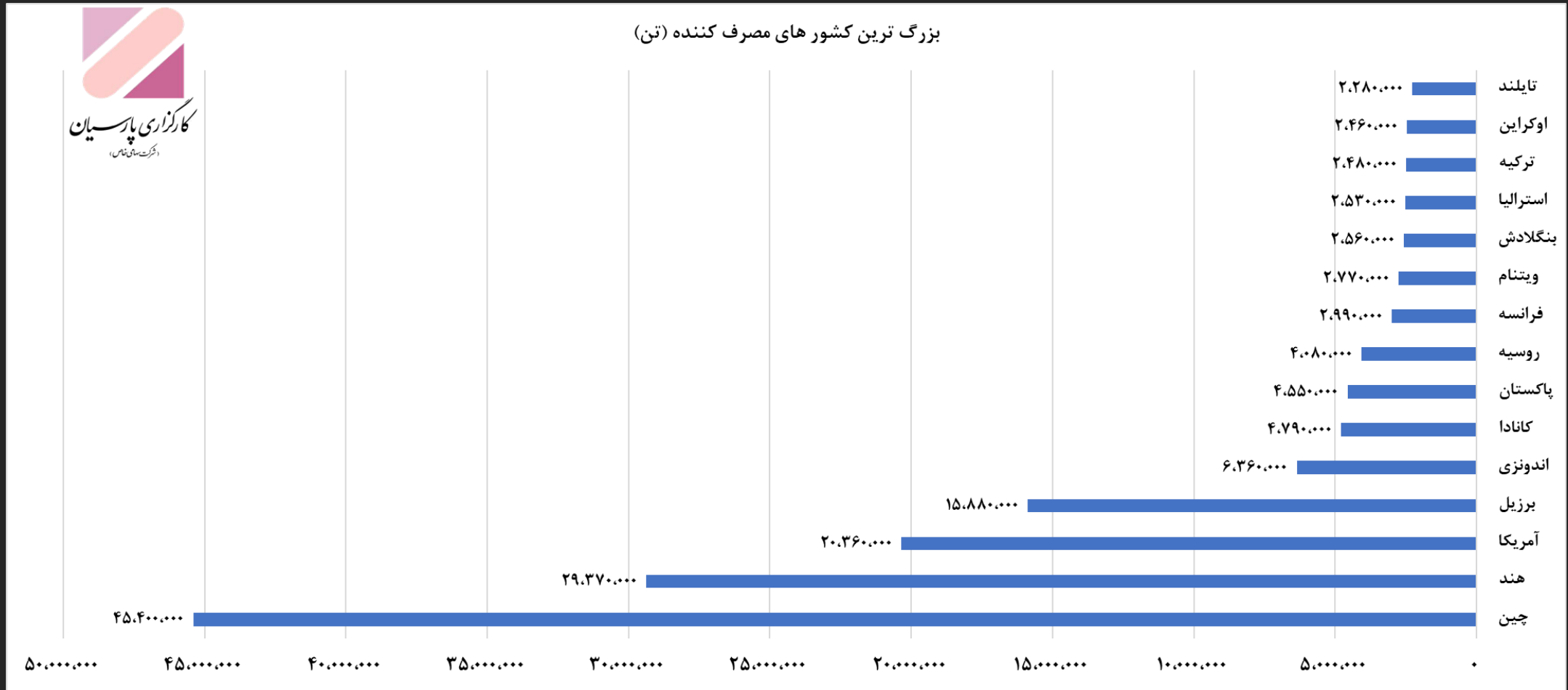
معرفی صنعت

- اوره مهم‌ترین و پرمصرف‌ترین کود شیمیایی جهان است و در فرآیندی دو مرحله‌ای از گاز طبیعی یا زغال سنگ تولید می‌شود. این کود در حاصلخیزی خاک و افزایش تولید محصولات کشاورزی نقش اساسی دارد. رشد اخیر قیمت غلات در بازارهای جهانی سبب رشد شدید تقاضا و به تبع آن افزایش قیمت اوره و جهش سه‌برابری آن شده است.
- البته رشد قیمت گاز و زغال سنگ نیز از سمت بهای تمام‌شده سبب افزایش قیمت تمام‌شده اوره و به تبع آن افزایش قیمت فروش شده است. همچنین جنگ اوکراین و روسیه به شدت بر تعادل بازار مواد غذایی و به خصوص غلات و همچنین عرضه اوره و بهای تمام‌شده عوامل تولید (گاز طبیعی و زغال سنگ) موثر بوده و سبب رشد قیمت اوره شده است. معاملات اوره حدود ۱۸۰ میلیون تن در سال است. چین، هند، روسیه، ایالات متحده و اندونزی بزرگ‌ترین تولیدکنندگان اوره در جهان هستند. ظرفیت تولید اوره در ایران بالغ بر ۶ میلیون تن است و پتروشیمی‌های پردیس، شیراز، کرمانشاه، خراسان و لردگان تولیدکنندگان این محصول هستند.

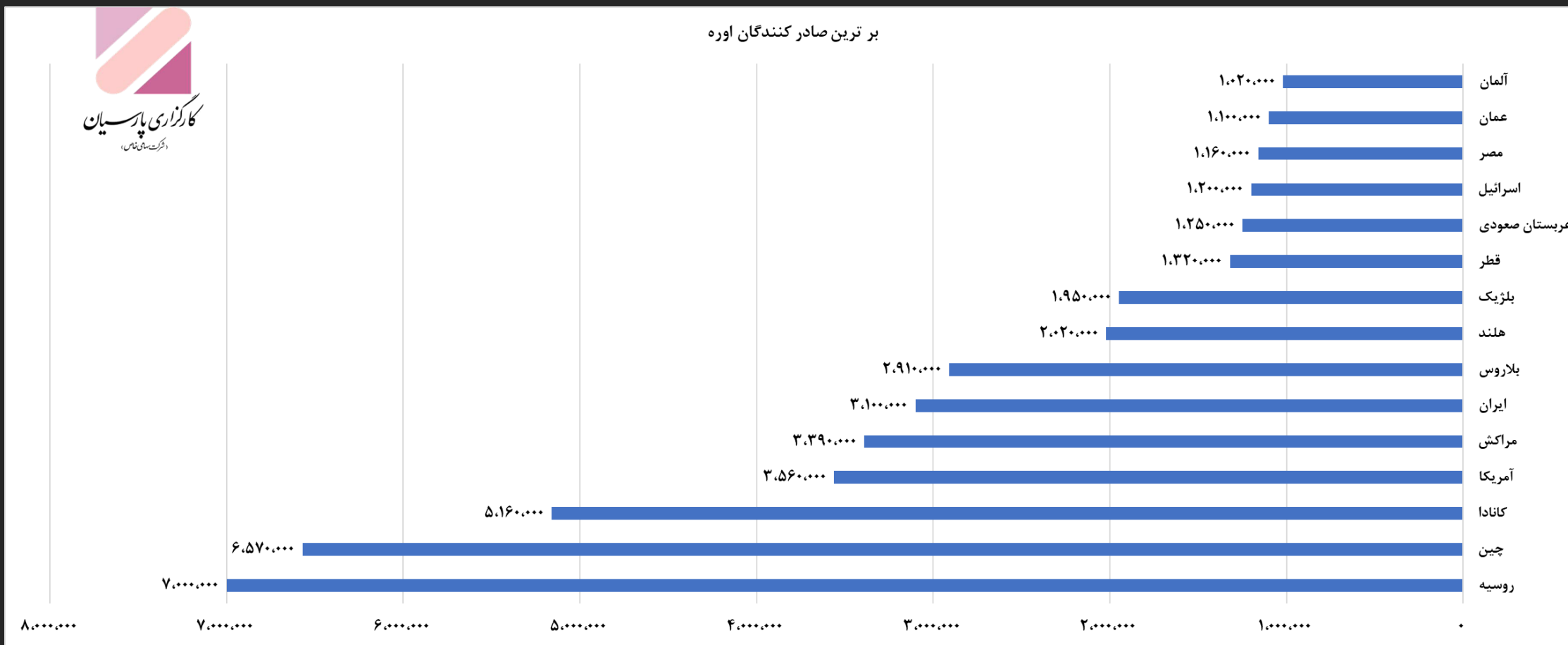
بزرگ ترین تولید کنندگان اوره

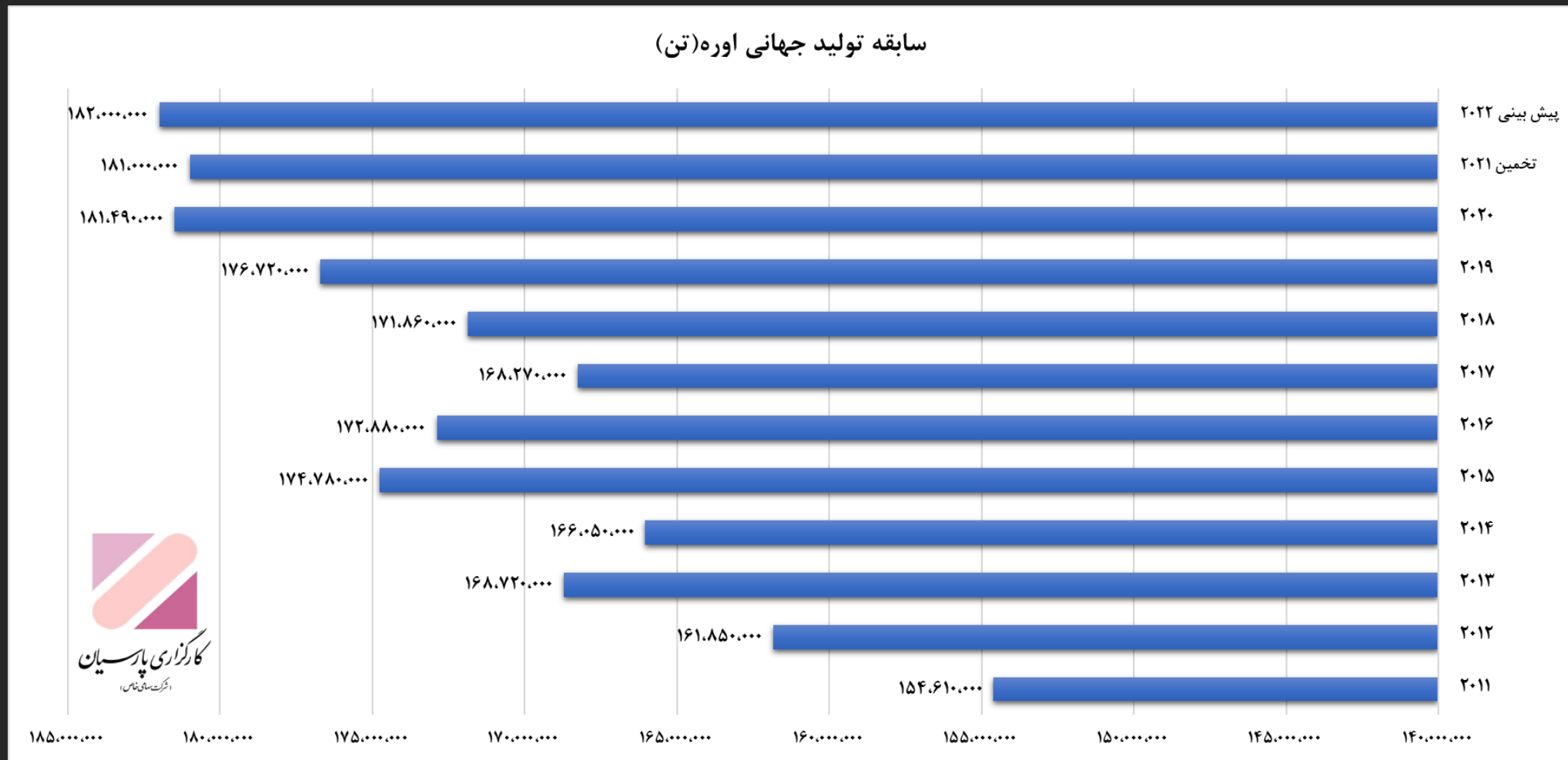
بزرگ ترین کشور های مصرف کننده اوره

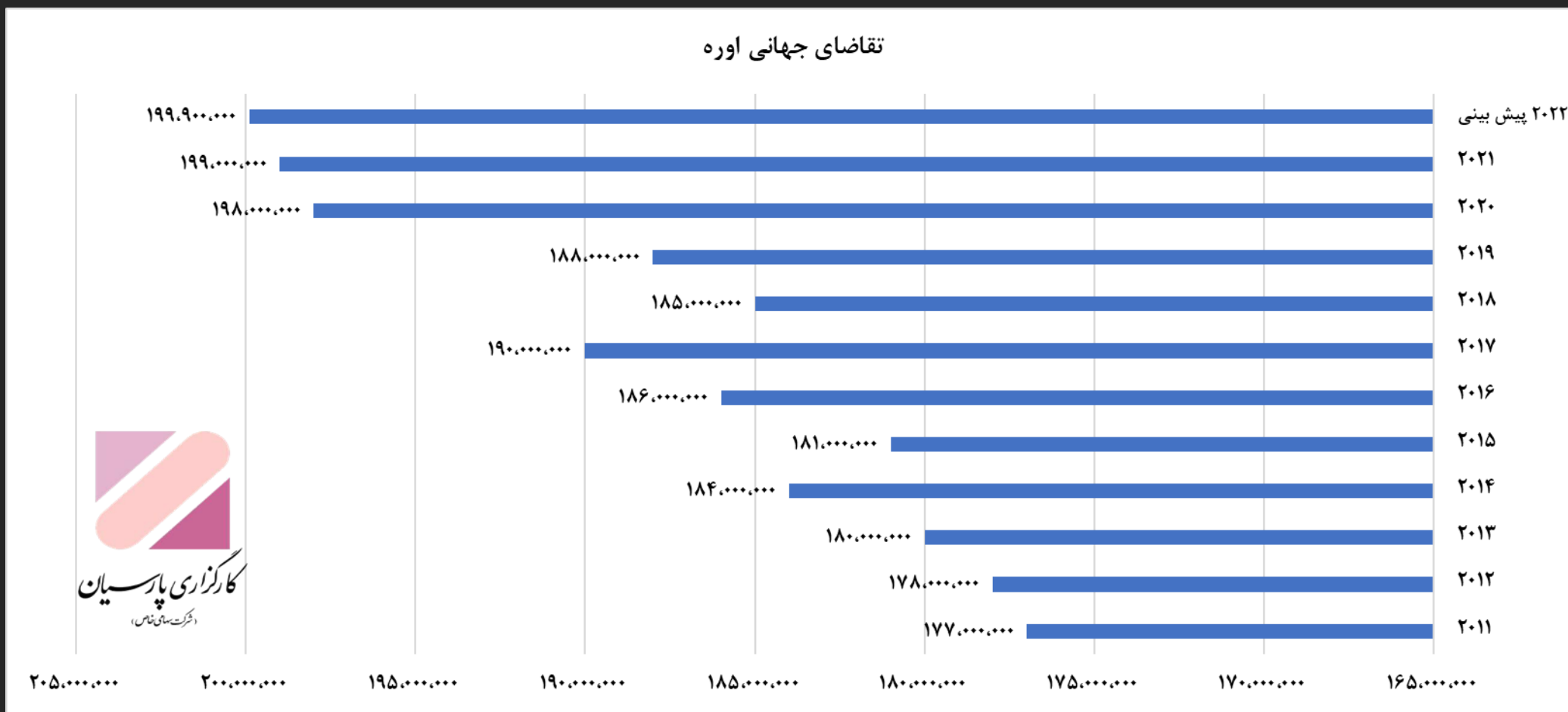
بزرگ ترین کشورهای صادر کننده اوره

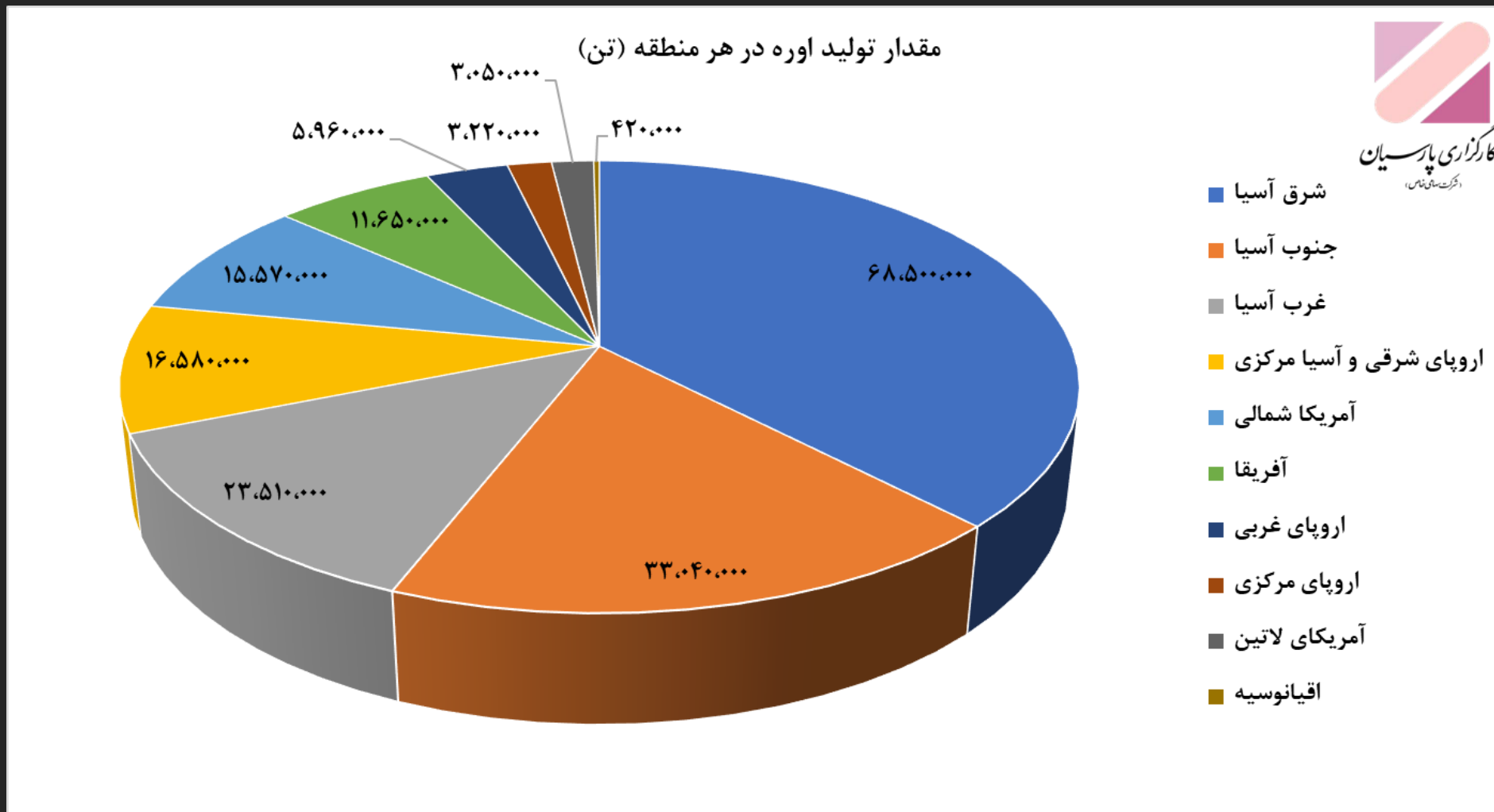
همانطور که مشاهده می کنید کشورها در تلاش بوده اند که ظرفیت تولید اوره خود را افزایش دهند و ظرفیت تولید جهانی در ۱۰ سال گذشته تقریباً ۲۷ میلیون تن افزایش داشته است.

تقاضای جهانی برای این محصول همیشه رو به افزایش بوده و یکی از علت های اصلی افزایش این تقاضا افزایش جمعیت جهانی است. برای جلوگیری از افزایش بیش از اندازه نرخ محصول کشورها همیشه در تلاش بوده اند تا ظرفیت تولید خود را افزایش دهند.

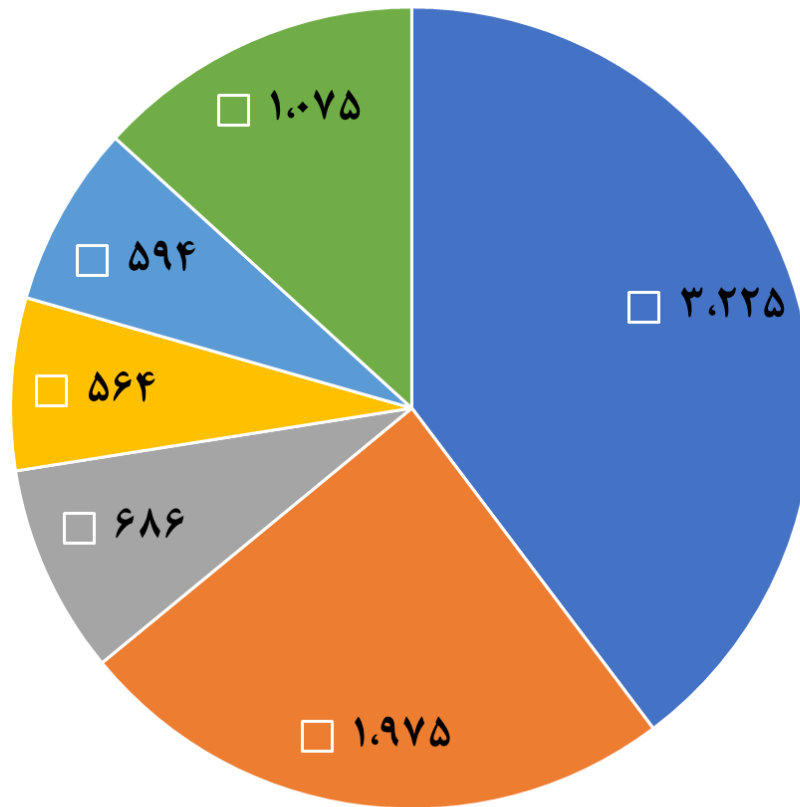

مقدار تولید اوره در هر منطقه

تولید کنندگان اوره در ایران

ظرفیت اسمی تولید کنندگان اوره در ایران (هزار تن)

- شپدیس
- شیراز
- کرماشا
- خراسان
- رازی
- لردگان

جنگ روسیه و اوکراین و تاثیر آن بر جهان

- روسیه اعلام کرد که از جمعه ۱۲ فروردین ماه ۱۴۰۱ تا پایان شهریور ماه صادرات دانه های روغنی ممنوع خواهد بود. و به علت تحریم های وضع شده علیه کشور فروش اوره تا اطلاع ثانوی امکان پذیر نخواهد بود. وزیر کشاورزی روسیه اعلام کرد به علت افزایش قیمت های جهانی دانه های روغنی و کافی نبودن تولیدات کشور ها باعث افزایش تقاضا محصولات روسی شده.
- روسیه و اوکراین بزرگ ترین تولید کنندگان گندم در جهان هستند و جنگ بین این دو کشور باعث ایجاد اختلال در عرضه و تقاضا این محصول شده و دولت ها نگران تامین مواد غذایی خود شده اند.
- هند بزرگ ترین وارد کننده گندم در دنیا است و از زمانی که تنش بین دو کشور روسیه و اوکراین بالا گرفت خرید گندم، دانه های روغنی و اوره در این کشور به یک اولویت تبدیل شد و دولت شروع به پر کردن سوله های کشاورزی خود کرد.
- انتظار میرود که در تابستان کشور های خاورمیانه درگیر مشکلات جدی در زمینه تامین مواد غذایی شوند.
- در حال حاضر گزارش ها به ما نشان داده که در ترکیه تقاضا برای اوره کاهش پیدا کرده اما ترک ها حاضر نیستند قیمت اوره را کاهش دهند.

قیمت گاز و چالش های آن

قیمت گاز طبیعی (متان) در ایران بر اساس فرمول ابلاغ شده از سوی وزارت نفت است. براین اساس نیمی از قیمت گاز طبیعی در ایران بر اساس متوسط گاز طبیعی در بازارهای تعیین شده؛ یعنی قیمت چهار هاب (هنری، آلبرتا، TTF و NBP) و نیمی دیگر بر اساس معدل وزنی قیمت داخلی، صادراتی و وارداتی است. با رشد شدید قیمت نفت در بازارهای تعیین شده، قیمت گاز طبیعی خوراک و سوخت پتروشیمی ها نیز افزایش یافته است. از سوی دیگر، به دلیل رشد سرسام آور قیمت گاز در هاب های TTF و NBP که تحت تاثیر تحولات و مناسبات روسیه و اروپا بوده و جنگ اوکراین و روسیه نیز بر آن اثرگذار بوده است، دولت برای قیمت گاز در فرمول فوق سقف قیمتی ۵۰ هزار ریال به ازای هر مترمکعب را تعیین کرده است، به این ترتیب با توجه به قیمت فعلی ارز، سقف قیمت گاز داخلی معادل ۲۰ سنت است. این رقم در مقایسه با گاز هنری هاب همچنان بیشتر است. گاز هنری هاب در حال حاضر در محدوده ۱۶ تا ۱۷ سنت به ازای هر مترمکعب معامله می شود. در خصوص گاز، مساله دیگری نیز حائز اهمیت است. به دلیل کمبود گاز در کشور، در فصول سرد سال، شاهد قطعی گاز شرکت های پتروشیمی و صنایع انرژی بر هستیم. در سال های گذشته مدت قطعی حدود چند هفته بود؛ اما در سال اخیر از یک ماه فراتر رفته است.

اثرات جنگ بر اوره

دو کشور درگیر جنگ، یعنی روسیه و اوکراین، نقش مهمی در بازار مواد غذایی و کودها دارند. سهم این دو کشور از تجارت جهانی گندم ۲۶ درصد، دانه‌های روغنی و روغن خوراکی ۱۰ درصد و کود ۱۳ درصد است. وقوع جنگ سبب رشد شدید قیمت مواد غذایی شد. این موضوع خود عاملی برای رشد قیمت اوره در بازارهای جهانی شد. ضمن آنکه کاهش عرضه کود اوره تحت تاثیر این جنگ نیز سبب جهش سریع قیمت اوره شد؛ تا حدی که قیمت اوره بار دیگر به بیش از ۹۰۰ دلار بر تن افزایش یافت. تنش‌های نظامی میان روسیه و اوکراین همچنین سبب رشد قیمت گاز، نفت و زغال سنگ شده است که از سمت بهای تمام شده بر قیمت کود اوره تاثیرگذار است. در مجموع می‌توان گفت، اتفاقات اخیر در شرق اروپا سبب جهش قیمت اوره در بازارهای جهانی شده است. همبستگی بالای قیمت اوره و قیمت نفت و همچنین همبستگی بالای قیمت اوره با دانه‌های روغنی و روغن‌های خوراکی قابل مشاهده است.

نرخ جهانی اوره

تاریخچه نرخ اوره (دلار/تن)

حکومت پنجاب
وزارت زراعت

بررسی صنعت در ایران

بررسی حاشیه سود صنعت نشان می‌دهد که این صنعت طی دهه ۹۰ با کاهش حاشیه سود در همه شرکت‌ها همراه بوده است. حتی پتروشیمی شیراز به حاشیه سود خالص منفی رسید. دلیل اصلی کاهش حاشیه سود از اوایل تا اواسط دهه ۱۳۹۰ مربوط به مازاد عرضه اوره در جهان و همزمانی کاهش قیمت نفت و گاز بوده است که قیمت فروش را کاهش داد و در مقابل براساس تصمیمات دولت قیمت گاز در این دوره در ایران به شدت رشد کرد. در اواخر دهه ۱۳۹۰ به دلیل رشد قیمت دلار، بار دیگر حاشیه سود شرکت‌ها رشد کرد. هرچند حاشیه سود به بیش از میانگین بازگشته؛ اما همچنان از اوج اوایل دهه ۱۳۹۰ کمتر است.

صنعت اوره تحت تاثیر رشد قیمت جهانی به دلیل جنگ اوکراین و روسیه با رشد همراه بوده است. تعیین سقف قیمت گاز نیز تا حدود زیادی ریسک این صنعت را کاهش داده است. از سوی دیگر، عدم وصول مطالبات فروش اوره به دولت، این شرکت‌ها را درگیر مشکلات نقدینگی در میان مدت و بلندمدت خواهد کرد.

آخرین معامله اوره در کشور ما توسط پتروشیمی کرمانشاه در روز یکشنبه ۲۸ فروردین ۱۴۰۱ انجام شد که محصول خود را با نرخ ۱۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان به فروش رساند.

نرخ محصول (کیلوگرم به ریال)							نماد تولید کننده	اوره گرانول	هفته چهارم فروردین سال ۱۴۰۱		
مهر ۱۴۰۰	آبان ۱۴۰۰	آذر ۱۴۰۰	دی ۱۴۰۰	بهمن ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	فروردین ۱۴۰۱			بازدهی قیمت اوره گرانول در ایران		
۱۳۳,۵۵۶	۱۶۲,۵۳۲	۱۸۴,۳۴۷	۱۸۱,۴۳۵	۱۱۸,۹۹۴	۱۱۵,۵۶۳	۱۷۷,۲۸۲			شپدیس	۱ هفته	۲٪
۱۳۴,۵۸۶	۱۶۳,۶۶۹	۱۸۵,۳۷۷	۱۸۲,۴۶۵	۱۲۰,۰۲۴	۱۱۶,۵۹۳	۱۷۲,۱۱۵			کرماشا	۱ ماهه	۵۳٪
۰	۰	۰	۱۸۱,۴۳۵	۱۱۸,۹۹۴	۱۱۵,۵۶۳	۱۷۷,۲۸۲			شگرد	۳ ماهه	-۲٪
۸۳۵	۹۲۹	۵۷۴	۶۷۵	۷۷۵	۸۶۰	۹۰۰			نرخ محصول در بازار جهانی (دلار به تن)	بازدهی اوره گرانول در بازار جهانی	
۵۷۵	۶۹۳	۷۵۶	۷۳۷	۴۹۶	۴۸۱	۷۰۵			نرخ محصول در بورس کالای ایران (دلار به تن)	۱ هفته	۲٪
۲۳۴,۰۹۴	۲۳۶,۳۲۱	۲۴۵,۳۴۶	۲۴۷,۷۳۷	۲۴۲,۱۵۳	۲۴۲,۱۹۸	۲۴۴,۱۲۴			نرخ دلار نیما (ریال)	۱ ماهه	۳٪
میانگین قیمت معامله بورس کالا ایران در فصل پاییز ۱۴۰۰			میانگین قیمت معامله بورس کالا ایران در فصل زمستان ۱۴۰۰						بازدهی	۱ هفته	۳٪
۱۶۰,۶۷۸			۱۳۹,۰۰۷							۳ ماهه	۳۳٪
بازدهی نسبت به فصل قبل			بازدهی نسبت به فصل قبل								
۸۸٪			-۱۳٪								

نرخ محصول (کیلوگرم به ریال)							نماد تولید کننده	اوره پریل	هفته سوم فروردین سال ۱۴۰۱		
مهر ۱۴۰۰	آبان ۱۴۰۰	آذر ۱۴۰۰	دی ۱۴۰۰	بهمن ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	فروردین ۱۴۰۱			بازدهی قیمت اوره پریل در ایران		
۱۳۷,۷۴۱	۱۷۲,۳۹۰	۱۹۷,۱۶۷	۱۸۸,۶۲۷	۱۱۷,۸۶۶	۱۱۹,۰۵۵	۱۹۳,۷۲۳			خراسان	۱ هفته	۲٪
۰	۰	۱۹۶,۱۳۷	۱۸۷,۵۹۷	۱۱۶,۸۳۶	۱۱۸,۰۲۵	۱۹۳,۷۲۳			شیراز	۱ ماهه	۶۳٪
۶۹۵	۹۰۰	۸۹۰	۸۴۶	۷۴۴	۷۴۴	۸۵۰			نرخ محصول در بازار جهانی (دلار به تن)	۳ ماهه	۳٪
۵۸۸	۷۲۹	۸۰۴	۷۶۱	۴۸۷	۴۹۲	۷۹۴			نرخ محصول در بورس کالای ایران (دلار به تن)	بازدهی اوره پریل در بازار جهانی	
۲۳۴,۰۹۴	۲۳۶,۳۲۱	۲۴۵,۳۴۶	۲۴۷,۷۳۷	۲۴۲,۱۵۳	۲۴۲,۱۹۸	۲۴۴,۱۲۴			نرخ دلار نیما (ریال)	۱ هفته	۲٪
میانگین قیمت معامله بورس کالای ایران در فصل پاییز ۱۴۰۰			میانگین قیمت معامله بورس کالا ایران در فصل زمستان ۱۴۰۰						بازدهی	۱ ماهه	۱۴٪
۱۷۵,۸۵۹			۱۴۱,۳۳۴							۳ ماهه	۰٪
بازدهی نسبت به فصل قبل			بازدهی نسبت به فصل قبل								
۱۰۱٪			-۲۰٪								

- منطقه آسیا-اقیانوسیه با طرح‌های توسعه متعدد و بیشترین تولید و سهم از بازار در این حوزه پیشتاز است. ایران نیز با طرح‌های اوره ای در دست اجرا که انتظار می‌رود طی سال‌های پیش‌رو ظرفیت تولید اوره دوبرابر شود، جزو کشورهای دارای رشد در این صنعت باشد.
- یکی از مواردی که همواره برای سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی ایرانی مشکل‌ساز بوده، موضوع تصمیمات و تغییر سیاست‌های ناگهانی و شبانه سیاست‌گذاران است که نمونه این موضوع، وضع عوارض سنگین برای صادرات محصولات فلزی، پتروشیمی و... است که به‌تازگی تصویب شده است و می‌تواند موجب کاهش محسوس سود خالص برای برخی شرکت‌های کامودیتی‌محور شود؛ شرکت‌هایی که نرخ‌های صادراتی آنها طی چند ماه گذشته با توجه به شرایط بازارهای بین‌المللی رشد قابل توجهی داشته و سهم صادرات از فروش آنها بالاست و باید منتظر شفاف‌سازی‌های بیشتر از جانب وزارت صمت و ناشران برای بررسی دقیق تاثیرات این عوارض بمانیم.
- طبق گزارش IFA برآورد‌ها نشان داده که تقاضا اوره در جهان ۵ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشته و با توجه به کاهش هیجان و نگرانی معامله‌گران و کشاورزان در اروپا انتظار می‌رود که رشد تقاضا در سال ۲۰۲۲ بسیار کمتر از قبل باشد. با نرخ بالای نفت و گاز و بالا رفتن نرخ این محصول انتظار می‌رود رشد تقاضا امسال حدود ۰/۹ درصد باشد.

پیش بینی نرخ اوره

با توجه به اطلاعات بدست آمده انتظار می رود که در نیمه اول سال ۱۴۰۱ نرخ اوره رشدی نداشته باشد و شاهد کاهش نرخ این محصول خواهیم بود. علت اصلی آن کاهش تقاضا گاز جهانی به علت گرم تر شدن هوا و در نتیجه کاهش نرخ موقتی نفت خواهیم بود که باعث می شود بهای تمام شده این محصول کاهش یابد و با نرخ کمتری معامله شود.

در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ حتی در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات وین انتظار می رود که نرخ گاز در جهان افزایش یابد چون ایران تا ۳ سال آینده نمی تواند جای روسیه در اروپا را بگیرد. با این اتفاقات و گران شدن نرخ گاز هنری هاب در نیمه اول و خروج کشورها از شوک کرونا و افزایش نگرانی های تامین مواد غذایی انتظار می رود که نرخ اوره تا ۱۲۰۰ دلار هم باور کردنی باشد. پیش بینی سازمان اطلاعات آمریکا از ادامه دار بودن جنگ روسیه و اوکراین حداقل تا پایان سال میلادی به نگرانی های صنایع اضافه کرده چون تا قبل همه بر این باور بوده اند که این جنگ تا ماه می به پایان می رسد.

سازمان IFA پیشنهاد داده برای پیش بینی کوتاه مدت نرخ اوره معاملات ذرت در بازار آمریکا و چین به دقت زیر نظر باشد.